

МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ ВАСПИТАЊА

МЕТОДА УБЕЂИВАЊА И УБЕРАВАЊА

Деца сазнају одређена знања, а одрасли их објашњавају и тумаче.

- **Разговор** - неагресивна метода, подстиче поверење и блискост. Подстичите дете на емпатију разговором о свакодневним ситуацијама како би дете знало да саосећа са другима. Читајте детету бајке и басне, будите маштовити, сами смислите бајку користећи дату ситуацију и наглашавајући оно што је важно вашем детету.
- **Лични пример** - Лични пример и похвале одлучујући су током свих година које проведемо бавећи се васпитањем детета од раног детињства, па све до тинејџерског узраста. Начин на који се ми као родитељи понашамо има одлучујући утицај на то како ће се наше дете понашати и које ће вредности сматрати важним.
- **Добро давање упутстава подразумева:**
  - јасно описати понашање
  - давати само једну инструкцију у једном тренутку
  - упутства би требало да буду кратка како би их дете лакше разумело и запамтило
  - избегавајте давање упутстава у облику питања или сугестија
  - избегавајте понављање упутстава
  - учините упутство позитивним тј. наградите и похвалите његово обављање
  - реците детету која су правила исправна пре него што дође до проблематичне ситуације

МЕТОДА ВЕЖБАЊА И НАВИКАВАЊА

Васпитање = усвајање знања + прерада и примена усвојеног.

Процес увежбавања има одређени редослед: прво се о нечему дају објашњења и проверава да ли је дете схватило, затим одрасли показује како се одређена радња врши, па дете покушава самостално да обави учену радњу уз правремене исправке од стране одраслог. Тек после тога следи дужи период понављања одређене радње и примена у животним условима.

- **Скретање пажње** - Применљиво у блажим облицима непослушности и неспремности на сарадњу (цмиздрење, кекњање, дурење). Ова једноставна, неагресивна техника широко се примењује и пружа небројене могућности јер се базира на радозналости детета.

- **Уговор** - У разговору детета и родитеља долази до постизања компромиса. Сачињава се уговор са којим су задовољне обе стране. У њему се прецизирају циљеви и шта свака од страна треба да уради да би се до тог циља дошло и које су санкције за непоштовање уговора.
- **Увећавање позитивног и смањивање негативног понашања** – похвалите децу када се прикладно понашају, а игноришите понашање које није много лоше и опасно и оно ће се тако ређе дешавати

МЕТОДА ПОДСТИЦАЊА

Примењујемо када дете показује успех, чиме појачавамо његову мотивацију, али и онда када се нађе пред тешкоћама.

- **Похвале**
  - Дефинишите шта је пожељно, а шта непожељно
  - Не подразумевајте пожељно понашање
  - Користите специфичне похвале
  - Имајте мере, будите искрени и не претерујте
  - Примењујте похвалу без обзира на узраст детета
- **Пано са налепницама** – добре резултате показује код млађе деце у случају упорне непослушности и несарадње. Заједно са дететом направите пано. Детету треба да буде јасно шта се од њега очекује. Коментаришите дететово добро понашање. Пред дететом лепите сличице или уцртавање на пано. Дете треба тачно да зна шта која и колико сличица нешто доноси (како за пожељно, тако и за непожељно понашање). Пано треба да буде истакнут на видном месту.
- **Награђивање**
  - Укључите дете у предлагање награде
  - Јасно дефинишите шта се од детета захтева и коју ће награду добити
  - Наградите дете одмах по жељеном понашању
  - Увек преговарајте пре а не после завршеног посла

МЕТОДА СПРЕЧАВАЊА

Методом спречавања онемогућујемо појављивање, испољавање и устаљивање одређених понашања.

Није добро да се васпитни процес одвија у условима пречесте примене методе и средстава спречавања и кажњавања. Спречавање треба да буде поступно, правично, доследно, благо, прилагођено узрасту и да траје само онолико дуго колико је најнеопходније.

- **Техника 1,2,3!** Примењује се код непослушности везаних за непостојање спремности за сарадњу нпр. кад дете неће да оде да опере зубе, кад неће да дође када га зовете и сл.

- **Ускраћивање привилегија**
- сразмерно преступу укините привилегију која је детету важна и то одмах или веома брзо након непожељног понашања уз објашњење.
- **Time out** – користи се у ситуацијама значајније изражене непослушности, агресивности усмерене ка себи или другима, нападима беса. Подразумева склањање деце од пријатних активности током краћег временског периода.

Не треба пречесто употребљавати time out! Ефикасан је само ако родитељ често похваљује и поклања позитивну пажњу прикладном понашању детета!

За коју год технику да се одлучите, уколико се понашате неадекватно, мале су шансе да ћете имати успеха у васпитању!

НАЈВАЖНИЈИ УСЛОВИ: безусловна љубав родитеља и постављање граница!